

Van groentehandelaar tot beursadviseur

Medio vorige maand had ik een lang gesprek met Lammert Doddema, een gezellige Groninger uit Winschoten en adviseur van de internetadviesite tips2trade.com. Doddema begon zijn professionele carrière in de groente- en fruithandel. Hij raakte tijdens zijn MBA-studie in 1991 gefascineerd door statistieken en dan vooral in combinatie met trendvoorspellingen. Bij toeval kreeg hij een heel oud Dos-programma, &Beurs genaamd, in handen en daarmee was de eerste stap genomen.

tekst: Mischa Peters

Hoe hebt u zich het handelen verder eigengemaakt?
Sinds de tijd dat ik me ben gaan verdiepen in statistieken in combinatie met trendvoorspellingen, heb ik veel bekende technische-analyseboeken gekocht en ben er zelf mee aan de slag gegaan. Het programma '&Beurs' voldeed niet helemaal meer en ik heb toen 'Supercharts' gekocht. Rond 1993 heb ik 'Wallstreet Professional' aangeschaft en rond 1997 de LAN-versie hiervan. Het grote voordeel van Wallstreet was dat je portefeuilles kon maken en daarvan weer grafieken. Zo kun je bekijken of een bedachte strategie winst opleverde of niet. Uiteindelijk had ik drie aandelenstrategieën, die ik sindsdien altijd ben blijven volgen.

Er worden op uw internetadviesite adviezen gegeven voor vier verschillende portefeuilles, waarvan drie aandelen- en één futuresportefeuille. Waarom hebt u voor deze opzet gekozen?
Ik ben begonnen met de LONG-portefeuille (langetermijnaandelen). Ik werkte toen nog in ons familiebedrijf en had niet veel tijd om te handelen. Later, toen mijn functie in het bedrijf veranderde, had ik wat meer tijd en ik ben toen in mijn MEDIUM-portefeuille (middellangetermijnaandelen) gaan handelen. Naarmate ik meer tijd had en mijn vermogen begon te stijgen, ben ik in mijn SHORT-portefeuille (kortetermijnaandelen) gaan handelen. Destijds waren er nog geen banken met stoploss- en bracketorders, dus moest je het zelf de hele dag in de gaten houden. In 1998 ben ik volledig gaan beleggen op de Nasdaq en dat heeft me geen windeieren gelegd. Totdat ik me eind 2000 niet aan mijn eigen systeem heb gehouden en flink verloren heb. Dat was dus een duur leerproces. Ik heb toen alles teruggeanalyseerd en kwam tot de conclusie om meer spreiding aan te brengen en me aan mijn eigen systeem te houden.

Hoe werken de verschillende strategieën in de praktijk? Zijn deze trendvolgend of contrair ingesteld?
Alle systemen zijn in principe trendvolgend. De beleggingshorizon varieert van één dag tot maanden. In de LONG- en MEDIUM-portefeuilles

zitten we al snel weken in positie en dit kan uitlopen tot maanden en zelfs langer dan een jaar. Bij de SHORT- en DERIVATEN-portefeuille kan het één dag zijn dat de positie wordt uitgestopt. Het grootste voordeel is dat het werken met verschillende strategieën extra spreiding geeft. Als namelijk de ene methode het slecht doet, heb je grote kans dat de andere het beter doet. Sinds 2005 pas ik de strategieën die via Tips2Trade kunnen worden gevolgd ook privé toe.

Aan welke eisen moet een goed handelssysteem in uw ogen voldoen? Onze lezers zijn over het algemeen zelfstandige technisch en kwantitatief georiënteerde beleggers.

Een systeem moet kunnen bepalen wat de trend op verschillende termijnen is. Dit kan met behulp van trendlijnen, maar ook middels Voortschrijdend Gemiddelden gebeuren. En gebruik niet te veel toeters en bellen, want dit leidt vaak tot slechtere resultaten. Maar het allerbelangrijkste vind ik toch de stoploss en een goed moneymanagement. Hiervoor zijn verschillende methoden toepasbaar. De 2%-regel vind ik zelf wel een goede regel.

Hoe bepalen uw systemen de trend?

In de LONG- en MEDIUM-portefeuilles werk ik met het gewone Voortschrijdend Gemiddelde en de MACD. De LONG-strategie werkt echter met weekkoersen en de MEDIUM- met dagkoersen. Het systeem is geprogrammeerd middels een TAscript en heeft het uiterlijk van een binaire indicator. Hetzelfde heb ik voor de kortetermijnportefeuille proberen te doen, maar dit werkte niet naar behoren, althans de resultaten waren niet naar wens. Ik maak hierin gebruik van een visuele methode. De trend bepaal ik door te kijken naar de ontwikkeling van de toppen en de bodems.

Hoe is het in de praktijk (gezien de vertraging die er optreedt tussen het uitbrengen van een advies en het inleggen van de order) haalbaar voor abonnees om het door u gepubliceerde trackrecord te realiseren?

De signalen geef ik nabeurs. Iedereen krijgt exact hetzelfde signaal en ondervindt geen vertraging. Bij twee portefeuilles zijn het zelfs openingorders, dus daar heeft iedereen nagenoeg dezelfde uitvoering. De andere signalen zijn exacte aan-/verkoopsignalen die iedereen voorbeurs kan inleggen.

Zijn alle resultaten gecorrigeerd voor transactiekosten?

Alle resultaten zijn inclusief transactiekosten en exclusief dividenden en rentes. Het werkelijke resultaat ligt dus hoger, aangezien een groot gedeelte van de portefeuille in 2008 en de helft van 2009 cash zat en dus rente werd ontvangen. En het dividendrendement, 2 à 3% per jaar, moet ook niet uitgesloten worden.

Kunt u nader ingaan op de gemaakte rendementen en het gelopen risico in termen van opgelopen verliezen in percentage (drawdown)?

Het rendement van 10% in 2009 was eerlijk gezegd bedroevend, zeker afgezet tegen de AEX-index met +36%. Het lage rendement is puur te verklaren door de prestaties in de DERIVATEN-portefeuille. Hierin werd keer op keer de stoploss geraakt. Zo kun je maar weer zien dat een systeem niet altijd werkt. Het jaar ervoor was juist fantastisch in derivaten met een winst van +106% ten opzichte van een AEX-rendement van -52%.

Hoe lang duurt het gemiddeld voordat verliezen zijn terugverdiend?

Verliezen worden meestal tussen de drie à acht maanden terugverdiend, wat ook goed te zien is in het trackrecord en in de grafieken.

Hebt u ooit een groot verlies moeten incasseren. Wat gebeurde er toen precies?

Ja, ik heb heel grote verliezen moeten incasseren. Op 1 november 2000 was ik volop in Nasdaq100-aandelen gegaan. Na een paar weken was mijn grootste verlies in Network Appliance (NTAP) -46,8% en mijn kleinste verlies in Siebel Systems (SEBL) -20,4%. In drie weken tijd was mijn gehele portefeuille 33% minder waard geworden. Zoals ik al eerder aangaf, had ik me niet aan mijn eigen systeem gehouden. Ik liep letterlijk te ijsberen door de kamer, mijn vrouw vroeg toen aan mij 'wat zegt je systeem?' 'Verkopen' zei ik, waarop mijn vrouw antwoordde: 'waarom ga je dan niet verkopen?' Ik ben de volgende dag alles gaan verkopen, dat was 23 november 2000. Ik heb ruim een jaar niets gedaan in aandelen en alles op een rijtje gezet.

Wordt er gebruik gemaakt van risicomangement?
De LONG- en MEDIUM-aandelenportefeuilles worden beschermd middels mijn eigen ontworpen CRASH-indicator om volledig cash te gaan bij crashgevaar. Ik spreek expres van 'crashgevaar', want dat er sprake was van een crash, weet je pas achteraf. Niemand kan namelijk een crash voorspelen. Mijn CRASH-indicator zit ook regelmatig cash, terwijl er geen grote crash volgt, maar het beschermt je wel tegen grote dalingen. De SHORT-portefeuille werkt met stoploss- en profittargets, dus deze heeft al zijn eigen bescherming. Hetzelfde geldt ook voor de DERIVATEN-portefeuille (AEX-, Nasdaq-future en EUR-USD) ook hier werk ik met stoploss- en profittargets.

Hoe werkt deze CRASH-indicator?

De indicator kijkt naar het verloop van de TST-index. De Tips2Trade CRASH-indicator is een eigen ontworpen technische indicator om uit aandelen te stappen als er crashgevaar dreigt. De indicator zit regelmatig cash bij dreigend crashgevaar. Dat wil niet zeggen dat er een crash komt, want 'The Holy Grail Indicator' bestaat niet. Maar de indicator zorgt er wel voor, dat als er daadwerkelijk een crash is, men cash zit. De TST-index is weer een eigen index, die wordt gebruikt om 'de aandelen' te selecteren die het beter doen als, of beter kunnen gaan doen dan de T2T-index. Het vertegenwoordigt de negen belangrijkste indices wereldwijd en de AEX-index. Deze tien indices worden bij elkaar opgeteld en gedeeld door tien. De T2T-index bevat tevens zes valuta's. Om een goed beeld te vormen worden de indices die niet in euro noteren omgerekend naar euro's.

Wanneer neemt u een verlies?

In principe werk ik grotendeels met een stoploss die rond de 5 à 7% ligt.

Is dit niet wat aan de forse kant?

De grafiek bepaalt het stoplossniveau, maar omdat ik met vier verschillende portefeuilles werk, ligt het totale risico ver onder de 2%.

Wat zou de oorzaak kunnen zijn dat veel te veel beginnende traders uiteindelijk hun kapitaal verliezen?

Ik denk dat veel beginnende beleggers alleen kijken naar winstpotentie en de verliezen uit het oog verliezen. Men neemt te snel winst bij de goede posities en laat verliezen lopen terwijl er eigenlijk verkocht moet worden. Ook het niet opvolgen van een methodiek kan desastreuze gevolgen hebben. Dit heb ik zelf ondervonden en ik heb ervan geleerd. Mijn gouden tips zijn dan eigenlijk ook: discipline en geduld. Dat lijkt simpel, maar valt in de praktijk zwaar tegen. Daarnaast is uiteraard een goed handelssysteem onontbeerlijk. Het kost veel tijd en denkwerk om een goed systeem te bedenken. Het gekke is dat deze in principe helemaal niet zo geavanceerd hoeft te zijn.